

FUŽINAR

Leto XXXI

Ravne na Koroškem, april 1994

Št. 4

STO DNI ZA NOV PROGRAM SANACIJE SE IZTEKA...

"Železarne so tudi lansko leto končale z izjemno visoko izgubo. Skupaj je je za več kot 11 milijard tolarjev. Ta izguba nas postavlja pred izziv, da dodatno prevetrimo koncept sanacije. Tistega, ki je bil sprejet leta 1992, ko smo poizkušali prodati železarne kot celoto, smo lani spremenili. Takrat smo se odločili, da, preprosto rečeno, tisto, kar lahko deluje, ohranjamo, drugo pa zapremo. Po zaključnih računih se je pokazalo, da je bilo lansko leto še vedno izjemno neugodno za železarne. Na vseh treh železarskih lokacijah imajo na mesec več kot milijon mark izgube na gotovinskem toku.

Novo vodstvo železarn trenutno pripravlja - na voljo ima 100 dni - sanacijski program, ki bo upošteval omejene iztočnice in stanje, ki ga spoznavamo v zaključnih računih. Mislim, to sicer ni uradno stališče, da slovenske železarne potrebujejo več decentralizacije. Potem pa jim bo treba v večji meri poiskati razvojne partnerje.

Za zdaj ni razlogov, da predvidenega koncepta, ki naj bi železarska podjetja že v letu 1996 pripeljal do poslovanja z dobičkom, ne bi dosegli. Vmes se bo seveda marsikaj dogajalo. V različnih delih železarn se pojavljajo zelo različne situacije in tudi zelo različno se nanje reagira. V nekaterih delih, kot se kaže, je mogoče v kratkem času doseči pozitivno poslovanje in bi jih lahko prodali, v drugih primerih pa take perspektive enostavno ni in jih bo treba zapreti. Izkazalo se je tudi, da so bili kritični primeri lani manj izpostavljeni in torej ni več takšne razlike v uspešnosti, kot se je kazala v preteklosti."

Iz pogovora ministra za gospodarske dejavnosti
dr. Maksa Tajnikarja za Delo, 2. 4. 1994.

ČESTITKE ZA NEKDANJEGA DIREKTORJA

Konec leta so v Metalu slovesno obeležili 30 let delovanja srednje proge v Valjarni, o čemer smo v Fužinarju že pisali. Danes objavljamo še fotografijo s srečanja na Rimskem vrelcu, kamor so povabili delavce - jubilate, vse, ki so sodelovali pri postavljanju srednje proge, in sedanji management (1. in 2. raven). Gosti so si predtem ogledali tudi proizvodnjo v Valjarni.

Med povabljenimi je bil tudi Gregor Klančnik, nekdanji dolgoletni direktor Železarne Ravne. Sedanji direktor Metala dipl. inž. Stanko Petovar mu je za 80. rojstni dan zaželel vse najboljše.

Gregor Klančnik je dejal, da je bil nad ogledom Valjarne prijetno presenečen, saj je razvoj zaznaven. Železarje.m je svetoval, naj ne razprodajajo proizvodnih zmogljivosti; še posebej ne takrat, ko je njihova cena nizka. Krizna obdobja je pač treba nekako "preveslati". Težiti bi morali za tem, da bi material, ki prispe na Ravne, čim bolj obogatili. Nekdanji direktor se zaveda, da so v poslovanju vedno oseke in plime, zato je Metalovcem zaželel, da jim zamisli o proizvodnji in razvoju uspejo.

A. Č.

DIREKTORJI O POSLOVANJU

METAL

Pregled poslovanja v letu 1993 in napoved za letos je pripravil direktor dipl. inž. Stanko Petovar.

IZGUBA SE ZMANJŠUJE

"Z rezultati, doseženimi v letu 1993, smo v Metalu lahko zadovoljni. Kljub težavam na začetku leta, ko proizvodnja ni mogla zaživeti zaradi pomanjkanja obratnih sredstev ter organizacijskih težav, smo rezultate glede na leto 1992 bistveno izboljšali.

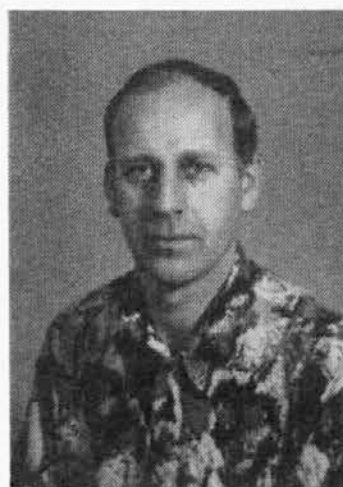
Lastnica - država nam je v mesecu aprilu dala kredite v skladu s sanacijskim zakonom o obratnih sredstvih. Tako smo lažje financirali proizvodnjo in se oskrbeli s surovinami in energenti. Proizvodnja je stekla bistveno bolje, manjše so bile specifične porabe, večji izpleni (v jeklarni, na gredicah, v jeklovleku). Pridobili smo iz meseca v mesec več tujih zahtevnih naročil za legirana, kvalitetnejša jekla. Tako se nam je strukturni program bistveno izboljšal. Pojavila so se ozka grla v proizvodnji, in sicer v toplotni obdelavi valjarne in v profilni valjarni (nizka storilnost je predvsem zaradi drobnih in raznovrstnih naročil). Bolje smo začeli izpolnjevati dobavne roke, ko smo zasnovali skupno pripravo proizvodnje.

Seveda smo načrtovali še boljši rezultat, a smo se, podobno kot naši konkurenti in kupci jekla, uštel pri predvidevanju, da se bo jeklarska kriza končala že med letom 1993. Nasprotno temu predvidevanju je bil na trgu pritisk na cene jekla še večji in smo dosegli povprečno letno ceno 1,29 DEM/kg, vključno s storitvami. 62 odst. realizacije smo dosegli na tujih trgih, predvsem na nemškem, avstrijskem, madžarskem, italijanskem in ameriškem.

V nasprotju z niskimi prodajnimi cenami pa smo zelo drago kupovali. Ob dvigu cen surovin se je namreč še dodatno dražil nakup zaradi naših obveznosti do dobaviteljev. Delno smo te težave reševali s kreditiranjem proizvodnje, a ti krediti niso mogli pokriti še "lukenj", ki so nastale zaradi izgube v letu 1992 in med letom 1993. Določena sredstva pa smo morali nameniti tudi za odplačevanje dolgoročnih posojil, ki jih s sanacijo ni povsem prevzela država.

Precej smo storili za interno obvladovanje stroškov proizvodnje, pri čemer nam je pomagal tudi Američan James F. Carter, a moramo s tem še nadaljevati. Z reorganizacijo tekočega vzdrževanja ob polletju in storitev na koncu leta moramo

Sanacijski zakoni, ki so začeli veljati lani aprila, so pripomogli k boljšemu delu in poslovanju Metala. Kljub temu rezultati še niso pozitivni.

znižati stroške, prav tako tudi stroške za pomožni material. Kakovost naših izdelkov se izboljšuje, vedno več je zadovoljnih kupcev - presojevalcev kakovosti.

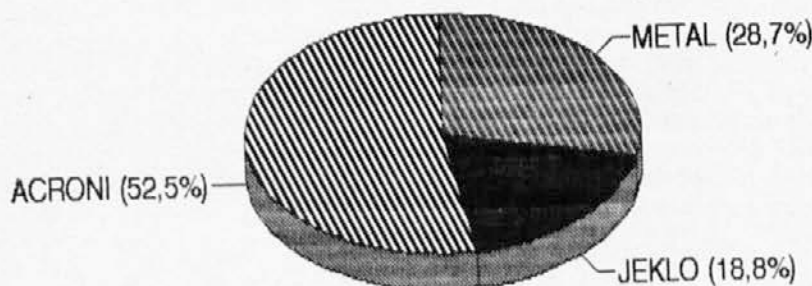
Nekaj pomembnejših podatkov o poslovnih rezultatih družbe v letu 1993 v primerjavi z letom 1992 je prikazanih v tabeli.

Rezultati so bili v letu 1993 boljši kot v letu 1992. Bili bi še boljši, če ne bi bilo obveznosti iz prejšnjih časov. Tako smo pa zmeraj nekomu dolžni, zato ni normalnih pogojev pri

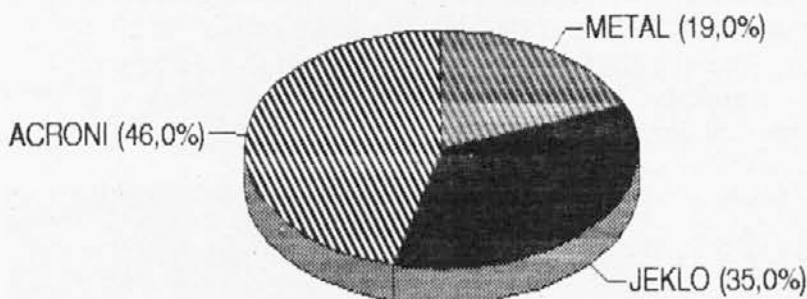
Tabela: Primerjava poslovnih rezultatov družbe SZ Metal Ravne, d.o.o. za leti 1992 in 1993

	1992	1993	Indeks
Proizvodnja jeklarne (t)	94.687	88.500	93.5
Prodaja (t)	68.129	57.478	84.4
Realizacija (mio SIT)	5.131,6	5.966,6	116.3
Poslovna izguba (mio SIT)	1.266,6	838,6	66
Delež izgube od real. (%)	23	14	58
Skupna izguba (mio SIT)	2.470,1	1.103,8	44.7
Delež izgube od realiz. (%)	48	18	37.5
Število zaposlenih	1.250	1.112	-
Povprečne neto plače v mesecu decembru (DEM)	495	690	139

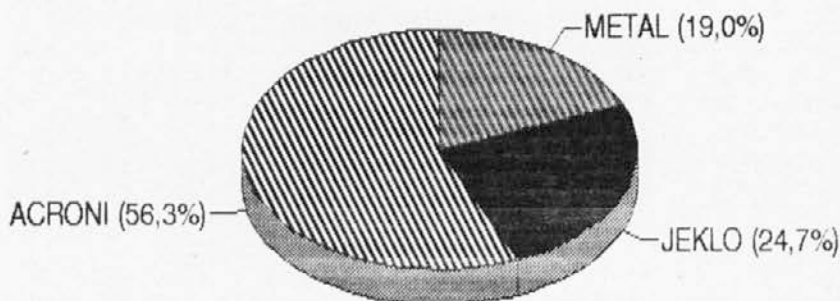
DELEŽ REALIZACIJE METALURGIJE SZ 1993

DELEŽ SKUPNE IZGUBE METAL.SŽ 1993

DELEŽ IZGUBE - POSL.DEL 1993

dobaviteljnih in nakupi so dražji. Glede na strukturni program pa bi tudi prodajne cene morale biti višje, česar nam na trgu ni uspelo doseči.

Kje smo pri teh rezultatih glede na ostali metalurški družbi Slovenskih železarn? Poglejmo si rezultate v deležih od skupnega rezultata metalurgij Slovenskih železarn.

PRIHODNOST JE MOČNO ODVISNA OD DRŽAVE

Za leto 1994 načrtujemo še boljše rezultate. Prodali bi naj 75.900 t izdelkov in storitev in zanje iztržili skupno 7.886,5 mio SIT. Izguba bi naj znašala 12 odstotkov realizacije v poslovnem delu. To je predvsem zaradi dragega vhodnega materiala in nizkih prodajnih cen. Povečanje prodaje smo predvideli pri konstrukcijskih in legiranih jeklih za avtomobilsko industrijo in strojogradnjo. Delež orodnih jekel bomo lahko povečevali le po opravljeni investiciji v toplotno obdelavo in posodobitev univerzalnega valjavskega ogrodja (za ploščate profile) ter kovačnico (za večje preseke paličastega jekla). Glede na nizko doseganje cen bo treba še preveriti razširitev možnosti proizvodnje brušenega jekla. Glede na študijo PHARE in že sprejete sklepe vlade Republike Slovenije pričakujemo odobritev sredstev za investicijo v kontrolno linijo profilov, spremembo formata ingota za večino valjavih šarž ter rešitev hrupa.

Sicer pa je stanje v Metalu dokaj težko. Imamo kvalitetna in obsežna naročila, a jih ne zmoremo sfinancirati. Dobavitelji se želijo zavarovati proti plačilu, preden blago odpremo, saj jim dolgujemo za leto 1993, sproti pa tudi ne moremo poplačati vseh dobav. Kredita nismo dobili od konca lanskega leta in nanj čakamo že tretji mesec. Tudi ne zmoremo plačevati starih anuitet dolgoročnih kreditov (skupaj bi morali v letu 1994 odplačati banki kar 5,3 mio DEM anuitet in obresti). Tako ob nepokriti izgubi za leti 1992, 1993, v tekočih mesecih in ob nepokritih obveznostih iz naslova kreditov vedno težje uspemo priskrbeti potrebne surovine in energente. Do sedaj smo še redno izplačevali

plače in del tistega, kar pripada državi (prispevke in davke od plač).

Zaradi teh problemov, ki so rešljivi (predlagal jih je tudi projekt PHARE), zelo težko čakamo na odločitve in uresničitev sklepov vlade ter parlamenta o nadaljnji sanaciji Slovenskih železarn. Tudi država bo morala določene korake oz. odločitve sprejeti takoj, saj s tem, ko ni odločna, dela škodo sama sebi.

OB STAVKI V METALU

Ocenjujem, da poteza, ki so jo zrežirali posamezniki, predvsem iz sindikata Neodvisnost, spodbujeni še od zunaj, ni bila umestna. Res je, da kolektivne pogodbe glede doseganja plač ne izpolnjujemo v celoti, a resnica je, da veliko delavcev v Sloveniji sploh ne prejema plač ali pa imajo precej nižje kakor naši. Ocena vodstva Metala je bila, da bi lahko dosegli v marcu dvanajstino letnega plana (8,426 mio DEM). Če bi se uresničili določeni sklepi sanacije (dokapitalizacija, krediti za investicije, komercialni krediti bank) ter z dejanskimi, že sprejetimi naročili, bi ob delno cenejšem vložku lahko tekoče poslovali blizu ničle. Izgubili smo pet šhtov, ki jih bomo težko nadomestili. Ne zaradi izgubljenih ur, pač pa ton, saj imamo že zaradi drugih vzrokov 4.500 ton zaostankov. Najhujše, kar se lahko zgodi, je, da se bodo določeni kupci odločili za nove dobavitelje in bodo naročila odpovedali. O stavki bomo izdelali poročilo, doreči pa bo treba tudi pravilnost vodenja stavke, saj so po našem mnenju stavkajoči storili kar nekaj nepravilnosti."

Stavkati so začeli delavci v Valjarni na pobudo sindikata Neodvisnost v sredo, 16. marca, ob 6. uri zjutraj. Pridružili so se jim še kovači in delavci Jeklovleka, Jeklarna tedaj ni obratovala. Stavkovni odbor je od direktorja Petovarja zahteval, da se dvignje plače v Metalu za 15 odstotkov, da znova uvede OP za delavce, da odpravi nesorazmerje pri napredovanju vodstvenih, komercialnih in proizvodnih delavcev ter uredi nagrajevanje po sistemu kolektivne pogodbe.

Zahtevo po povišanju plač je stavkovni odbor utemeljil s tem, da ima v Metalu večina delavcev precej nižje plače, kot določa panožna kolektivna pogodba, nekaj deset delavcev se kolektivni pogodbi približuje, nekaj pa jo presega. 27 celo več kot za 40 odstotkov, medtem ko jih je šest plačanih po določenih individualnih pogodb. Osebnega prispevka delavci v Metalu že več mesecev niso dobili, pa morajo zaradi zmanjšanja števila zaposlenih in zahtevnejših naročil marsikje delati več kot prej.

V višji plačilni razred je napredovalo 156 proizvodnih in 125 neproizvodnih delavcev, kar ni v sorazmerju s strukturo zaposlenih, razen tega pa so neproizvodni delavci pridobili 23.468 točk ali okrog 3.050.000 SIT, proizvodni pa komaj 5.646 točk ali 711.000 SIT.

Direktor je v prvem pogovoru s stavkajočimi pristal le na zahtevo, da bo preveril, ali je bilo napredovanje posameznikov v plačilnem razredu upravičeno, kar je od njega zahteval tudi upravni odbor Metala, ki se je sestal dan pred tem in prav tako ni pristal na povišanje plač z utemeljitvijo, da se proizvodni načrti ne izpolnjujejo stoddostno, pri poslovanju pa še vedno nastaja izguba.

Stavka se je v četrtek dopoldne nadaljevala v Valjarni, popoldne in v petek pa v kovačnici, ker so v Valjarni začeli delati. Jeklarji niso stavkali.

V ponedeljek, 21. marca, je stavkovni odbor stavko prekinil, pogajanja z vodstvom Metala pa so se nadaljevala.

STROJI

Lani so v Strojih poslovali dokaj normalno. Dobro zasedena je bila individualna proizvodnja, strojogradnja manj, proizvodnja valjev pa se je med letom postopoma povečevala. Lansko poslovanje in

letošnje možnosti je ocenil direktor dipl. inž. Jurij Pratnekar.

1993: PREŽIVLJALI SMO SE Z LASTNIMI SREDSTVI

"Bilanca je pokazala, da so Strojii lani poslovali z izgubo. Ta je izvirala predvsem iz prejšnjih let. Ko smo postali samostojno podjetje, smo prevzeli tudi stare obveznosti. V bilanci so še napake, ki jih počasi odpravljamo. Prej so bili prilivi in odhodki vodeni skupno, za vso železarno, zato stanje za posamezno podjetje ni vedno razvidno. Mislim, da bomo letos bilanco dokončno očistili.

Lani likvidnostnih težav pri poslovanju v Strojih nismo imeli, kar kaže, da izguba ni realna. Nismo najemali kreditov niti za plače niti za financiranje proizvodnje. Preživljali smo se z lastnimi prilivi, na koncu leta pa smo imeli zelo visok odstotek plačanih faktur. Velikih dolžnikov nimamo. Devetdeset odstotkov plačanih obveznosti do nas pomeni, da imamo solidne odjemalce in dobro sklenjene pogodbe.

Mogoče je bilanca slabša tudi zaradi investicij, ki smo jih plačali z lastnimi sredstvi. V kovačnici smo postavili

peč za žarjenje zvarjencev, za montažno halo pa smo kupili nov rezkalni stroj, ki bo ta mesec začel delati.

Lani smo imeli v Individualni proizvodnji veliko dela za Rusijo, za kombinat Novolipec (projekt so vodile Slovenske železarne), precej pa smo prodali tudi železarni Sisak, nekaj iz zaloga, dobili pa smo tudi nova naročila.

V oddelku Strojogradnja so lani naredili največ nadomestnih delov in sklopov za rusko tržišče. S tovarno Krivi rog smo poslovali prek Nemčije. Precej smo delali tudi za nemško firmo Eumuco ter za partnerje v Belgiji in v Ameriki, nekaj strojev pa smo naredili tudi za domači trg, in sicer za Tovarno termoelementov Izlake in za tovarno kos in srpov v Trzinu.

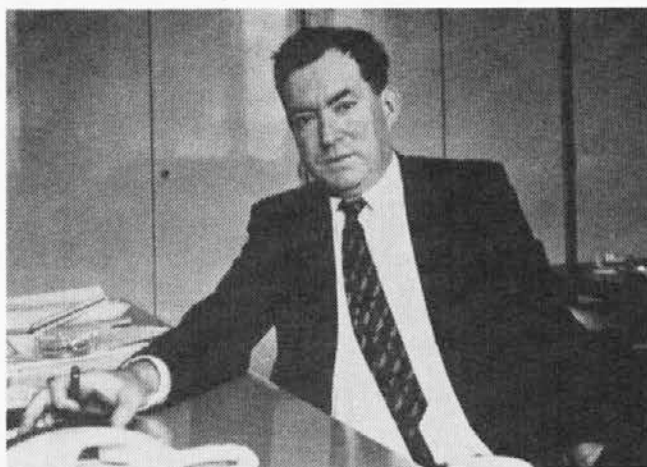
Valje smo lani razen v Evropi prodajali tudi kupcem v Ameriki, Indiji in Pakistanu, kamor smo med letom razširili naše tržišče.

1994: DOVOLJ DELA ZA STROJEGRADNJO IN VALJE

Glavno tržišče Strojogradnje bo letos spet v Ameriki. S firmo Dana v državi Kentucky imamo pogodbo za osem velikih stiskalnic (od tipa S 4 800 B do S 4 2000 F) v vrednosti okoli 6,7 milijona \$. Eno od teh stiskalnic bomo oktobra

predstavili na sejmu Blech v Hannoveru.

Imamo tudi že prednaročilo firme Hawthorne za 4 velike stiskalnice v vrednosti 6,5 mio \$. Naročila za manjše stroje bomo pridobivali še med letom. Za Termoelemente v Izlakah

bomo letos naredili tri stiskalnice tipa SPM.

Firma Eumuco, za katero smo doslej naredili že tri stiskalnice in dva stroja za kovaško valjanje, je za letos naročila še stiskalnico VP 630 in tri stroje za kovaško valjanje, ponudbo pa so dali še za nekaj stiskalnic.

Firmi LVD v Belgiji smo letos poslali že tri stiskalnice SC2 160. S to firmo se dogovarjamo, da bi prenesla k nam izdelavo mehanskih stiskalnic, ki jih bomo delali z lastno ali njihovo dokumentacijo. Ker gre za manjše stroje, nam je ta program zelo dobrodošel, saj pripomore k enakomerni zasedenosti zmogljivosti v obdelavi.

Proizvodnjo valjev bomo letos skušali še povečati, vendar bomo morali storiti vse za doseganje svetovnih cen. Srečujemo se s hudo konkurenco, predvsem japonsko, in ne preostane nam drugega, kot da znižamo stroške. Znižati bomo morali ceno vložka in toplotne obdelave.

Prizadevali si bomo ostati na tržiščih, ki smo jih doslej osvojili, predvsem je pomembno, da smo prisotni v Ameriki, kjer je avtomobilska industrija ponovno v vzponu, sledile bodo investicije, pri katerih imamo možnost z našimi izdelki sodelovati.

Kakor kaže, bomo letos težko zasedli zmogljivosti v

oddelku Individualna proizvodnja. Z našimi cenami na svetovnem trgu nismo konkurenčni. Najbolj uspešni smo s stroji, ki jih sami razvijamo in izdelamo, zato je pomembno, da imamo močan razvojni in konstrukcijski oddelk.

Pri strojogradnji bomo imeli težave s financiranjem proizvodnje, saj gre za velik projekt, za katerega potrebujemo vsaj šestmesečno posojilo. Problem rešujemo s pomočjo tujih bank.

Naša druga naloga je zniževanje stroškov na vseh ravneh, kajti svetovne cene gredo navzdol. Več kot doslej bomo morali narediti za organizacijo proizvodnje, za notranji red in disciplino. S to je najmanj težav, če je dovolj dela. Zato je pridobivanje dela naša stalna naloga. Prisotni moramo biti na vseh trgih in se prilagajati njihovim zahtevam.

Število zaposlenih se v našem podjetju doslej ni bistveno zmanjševalo. Ker določenih del primanjkuje, drugih pa je dovolj, bomo morali poskrbeti za prekvalifikacijo določenega števila zaposlenih, delovni čas v montaži pa bo treba prilagoditi potrebam. Predlagali smo sistem, ko naj bi se število ur uravnalo v šestih mesecih. Tako je tudi v podobnih tovarnah v svetu."

Pripravila Mojca Potočnik

ARMATURE

DIREKTOR KARNIČNIK SE JE UPOKOJIL

Upravni odbor družbe Slovenske železarne - Armature Muta, Ravne, d.o.o. je na svoji seji 3. februarja imenoval novega direktorja. Dosedanji direktor inž. Alojz Karničnik se je namreč predčasno invalidsko upokojil.

Alojz Karničnik se je rodil 29.8.1939 v Vuzenici, kjer sedaj tudi prebiva.

Njegov osnovni poklic je kovinar - strojni ključavničar, potem pa je leta 1961 končal srednjo tehnično šolo in si pridobil izobrazbo strojnega tehnika. Najprej je dve leti opravljal dela in naloge vodje vzdrževanja v Livarni Vuzenica, kjer je bil od leta 1963 do 1974 tudi obratovodja. Sodi med pionirje uvajanja nove livarske tehnologije na Muti. Takratni tozdr O3 Gorenje Muta je pod njegovim vodstvom (v letih 1974 - 1979) dosegal vidne uspehe - tako glede količine kot kakovosti, še posebej pa so se izboljšale delovne razmere livarjev.

Leta 1979 je ob delu končal I. stopnjo Visoke šole za organizacijo dela v Kranju. Zaposlil se je v Železarni Ravne in bil do leta 1981 vodja projekta armatur na Muti. Od leta 1981 je bil ravnatelj oziroma direktor Armatur. Nenehno si je prizadeval za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov. Podjetje je pod njegovim vodstvom postalo največji izvoznik v občini Radlje. Ko je svetovna gospodarska recesija dosegla vrhunec in se je začela poglobljati kriza v nekdanji Jugoslaviji, mu

je s pomočjo kolektiva uspelo spretno "manevrirati in vleči voz naprej". Bistveni premik je podjetje doživelo leta 1988, ko je proizvedlo 849,8 tone (ali za 75,5 odst. več kot leto poprej), od tega za izvoz 562,5 tone. Proizvodnja je bila iz leta v leto večja, na kar je vplivala ustrežna izbira proizvodnega programa, vlaganje v

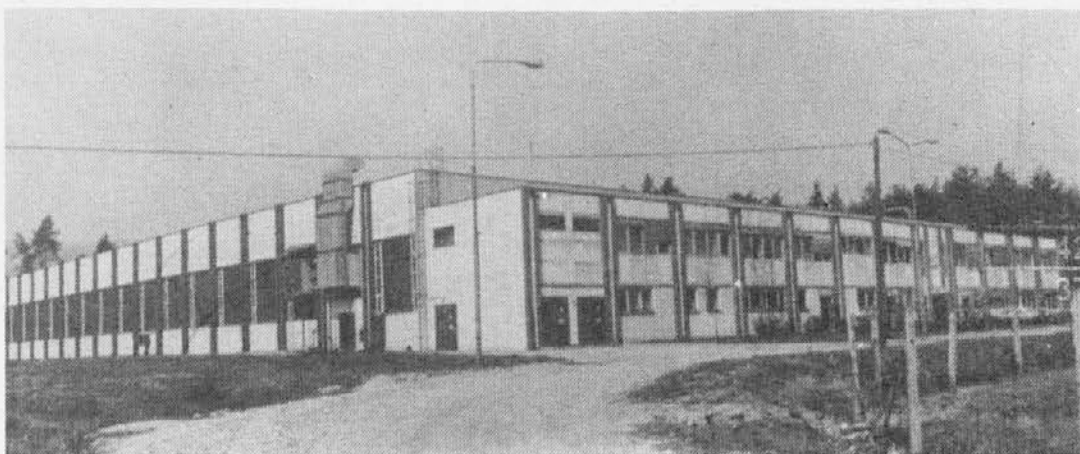
posodobitev proizvodnje ter nenehno iskanje notranjih rezerv. Direktorjevo vodilo, ki ga je poudarjal na vsakem formalnem ali neformalnem sestanku ali v pogovoru, je bilo zniževanje stroškov. V letu, v katerem je končal svojo uspešno kariero, je družba Armature proizvedla 937 ton izdelkov, od tega je izvozila 98 odst. celotne proizvodnje. Karničnikovo prizadevanje za čim boljše rezultate je vplivalo na to, da doslej v Armaturah ni bilo treba ugotavljati presežnih delavcev, pa tudi izplačilo plač je bilo vedno pravočasno. Težil je za tem, da so v podjetju zaposlovali kvalificirane ljudi, predvsem iz ožjega ali širšega območja občine Radlje. V kolektivu je bil znan in spoštovan kot avtoritativna osebnost, predvsem pa kot izjemen poznavalec svoje stroke in ljudi.

Na koncu zapisa lahko ugotovimo, da so Armature Muta pod vodstvom direktorja Karničnika doživele zavirljiv vzpon, ki ga na začetku ni nihče pričakoval, predvsem zaradi časa, v katerem živimo.

Uporabimo naj besede, ki jih je lansko jesen na koncu enega od posvetov direktorjev družb koncema Slovenske železarne v Ljubljani izrekel član ožjega vodstva SŽ: "Če bi se vsi direktorji družb SŽ tako trudili za podjetja kot Karničnik, bi slovensko železarnstvo ne bilo tam, kjer je".

Alojzu Karničniku želimo veliko zdravja, upamo pa tudi, da bo pomagal novemu vodstvu.

J.K.

STO V SLIKI

VZMETARNA delovno proslavila 70-letnico

Po članku v Koroškem fužinarju (Dipl. tehn. Miro Volčanšek: Vrsta naših vzmeti; I. 1954, št. 3-4, str. 9-10) smo ugotovili, da letos mineva 70 let od uvedbe proizvodnje vzmeti v Jeklarni na Ravnah. Ravenske vzmeti so v kratkem času nadomestile uvoz iz Avstrije in Madžarske ter osvojile domači trg.

Proizvodnja vzmeti na Ravnah je pozneje doživljala vzpone in padce, iz njih pa je kolektiv Vzmetarne izšel kot zmagovalec, saj je dokazal, da je kos zahtevam današnjega tržišča ter da lahko smelo gleda v prihodnost.

Vodstvo obrata se je odločilo, da proslavi jubilej s strokovno ekskurzijo. Vse zaposlene je popeljalo na ogled

proizvodnje Revozovih avtomobilov, v katere vgrajujejo stabilizatorje iz ravenske Vzmetarne. Za vse je bilo zelo poučno, da so videli, kakšen je način dela v Revozovi tovarni in kako pomembna je v sistemu tekočega traku kakovost vsakega izdelka. Nekateri izmed udeležencev ekskurzije so rekli, da se jim pred Novomeščani naših stabilizatorjev ni bilo treba sramovati.

Kakor je dejal **direktor dipl. inž. Dušan Strmčnik**, bo vodstvo obrata poskrbelo, da bodo delavci spoznali tudi druge uporabnike vzmeti in njihove zahteve po kakovosti teh izdelkov, saj je to pomembno tudi zaradi avdita, ki ga bo Revoz v kratkem ponovil v STO.

Za izletnike je bilo zanimivo, ko so videli, kako v novomeški tovarni deluje sistem avtokontrole z listki, in tudi, kako vodstvo podjetja skrbi za obveščenost delavcev - tako o proizvodnih rezultatih kot o drugih, internih in sindikalnih zadevah.

Izlet vzmetarjev ob 70-letnici proizvodnje vzmeti ni bil samo poučen, ampak tudi prijeten. Za to sta poskrbela oba sindikata z vodstvom obrata in ob pomoči vseh udeležencev v drugem, družabnem delu ekskurzije. Tako se je uresničil tudi drugi cilj ekskurzije: storiti nekaj za oblikovanje skupne pripadnosti kolektivu.

ODREZILNA ORODJA TUDI ZA TRG

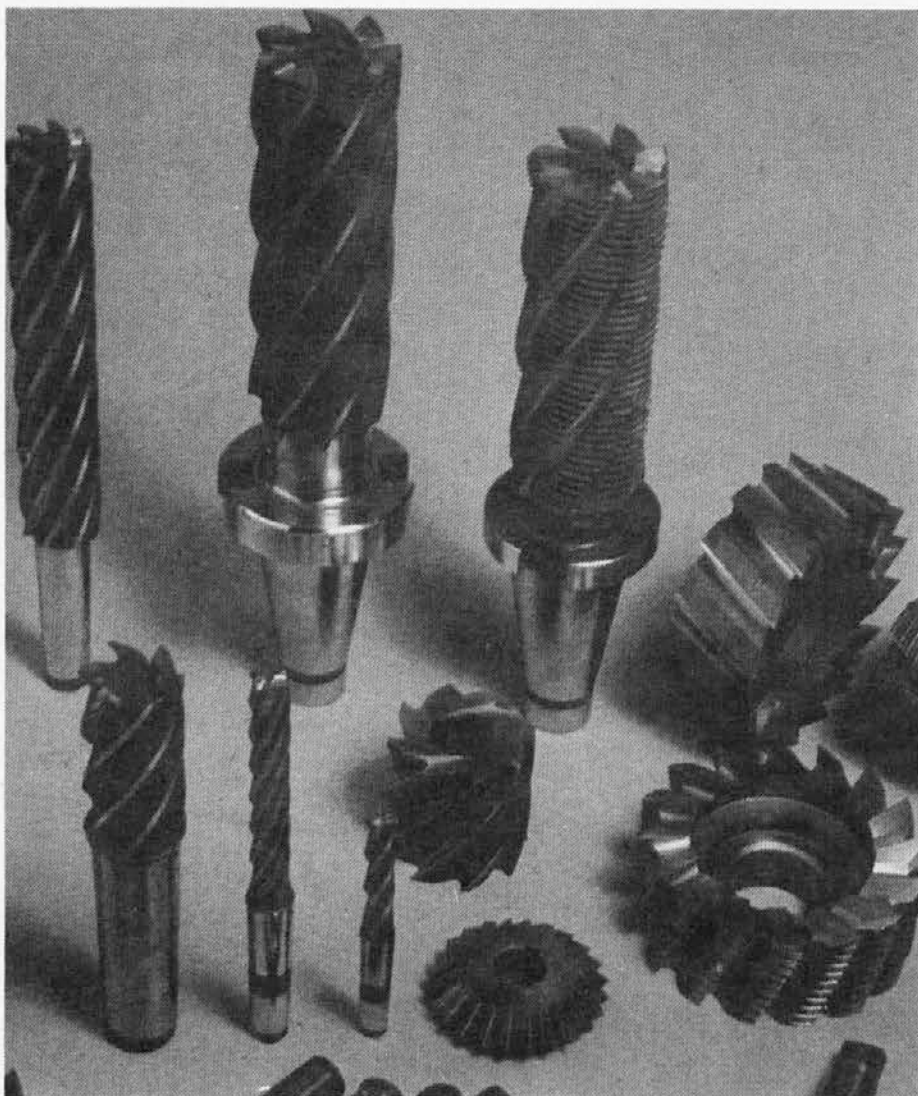
V Orodjarni že dolgo izdelujejo razna odrezilna orodja, vendar jih doslej niso namenjali zunanjim kupcem, temveč so jih izdelovali le za podjetja znotraj Železarne Ravne.

Po razpadu Jugoslavije je začelo tovrstnih izdelkov na slovenskem tržišču primanjkovati. Tržna analiza je pokazala, da Slovenija uvozi letno za okrog 2 mio DEM odrezilnega orodja.

Kakor je dejal **direktor Marjan Senica**, so v STO že pripravili program za proizvodnjo rezkarjev in frezarjev za obdelavo kovin. Uvedli ga bodo v Orodjarni, kjer naj bi izdelovali za milijon DEM teh orodij za slovenski trg in še enkrat toliko za izvoz. Usmerili se bodo v izdelavo večjih, specialnih, modulnih rezkarjev.

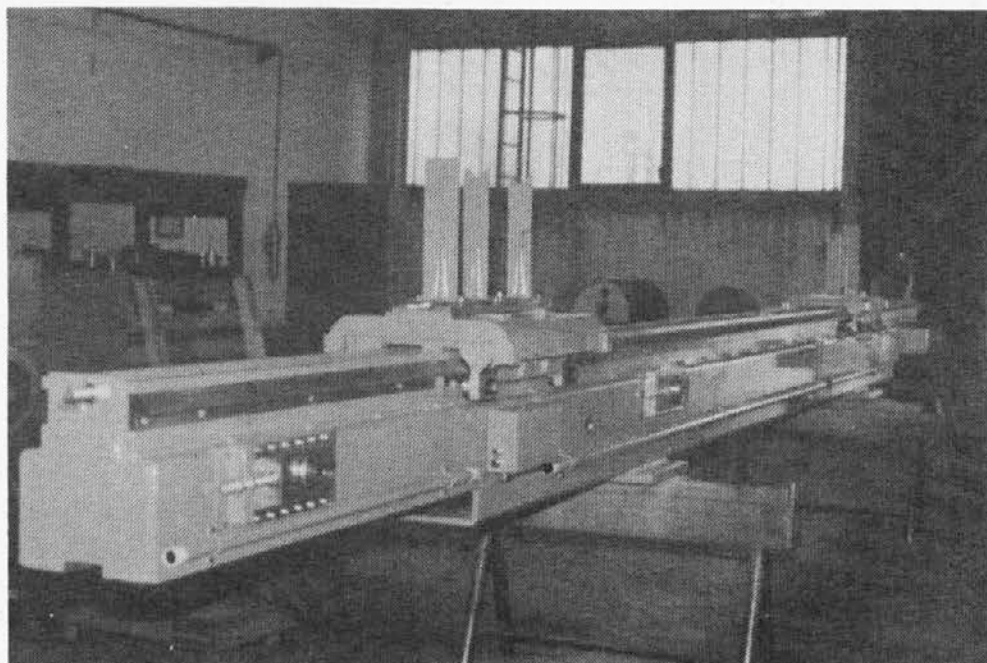
Za visoko zahtevnost te proizvodnje se morajo še opremiti. V načrtu imajo nakup 5-osno krmiljenega brusilnega stroja CNC, s katerim bo mogoče brusiti v najvišjem redu zahtevnosti. Omogočil bo visoko kakovost, natančnost in večje serije.

Investicijo bi morali izvesti v kratkem.

IN BESEDI

TRANSPORTERJI ZA EUMUCO

Nemška firma Eumuco je v podjetjih Železarne Ravne naročila del opreme za linijo kovanja ročnih gredi, namenjeno Fordovi tovarni avtomobilov v Ameriki. V Strojih so delali stiskalnice in stroje za kovaško valjanje, v STO pa pet transporterjev (eden izmed njih, izdelan v Orodjarni, je na sliki, delali pa so jih tudi v Pnevmatiki in TSD) in komplet orodij, medtem ko je naročilo drugega orodja in montažo prevzel Litostroj.

Naročnik je bil z delom ravenskih podjetij zadovoljen, zato bo v prihodnje prenesel k nam tudi montažo celotne linije, v Orodjarni pa naj bi za to firmo delali še specialna orodja.

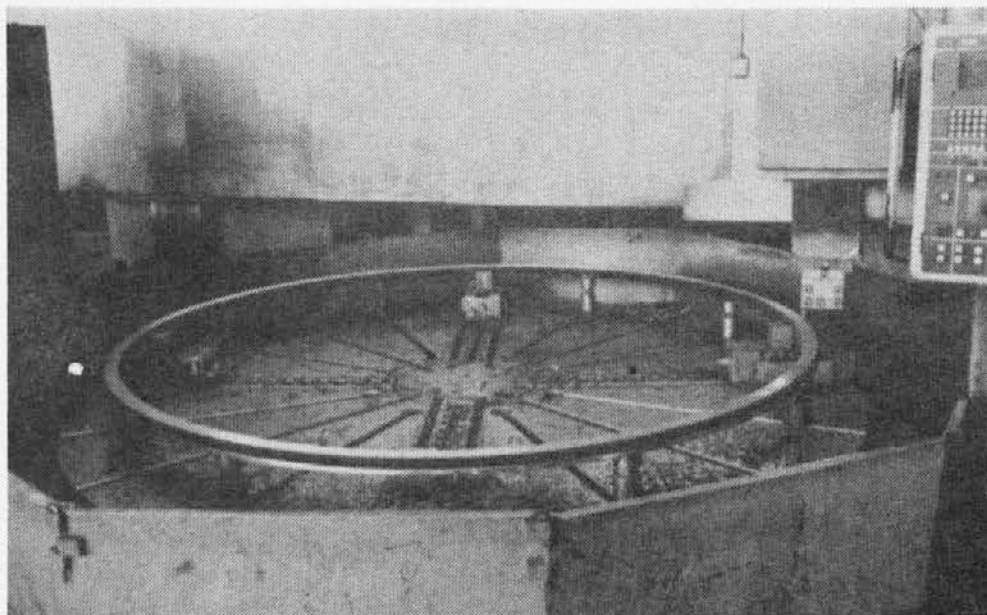
Konec marca so direktorja STO Marjana Senica povabili v Köln na pogovore o razširitvi sodelovanja.

LEŽAJI IZ TSD

Kakor je znano, je bil TSD zgrajen in opremljen za namensko proizvodnjo. Po prenehanju tovrstne proizvodnje iščejo vodstvo in strokovnjaki STO za ta obrat nove programe. Med njimi je tudi proizvodnja ležajev.

Ker sami niso specializirani za to proizvodnjo in konstrukcijo, so se povezali s firmo Rotis iz Ljubljane. Ta skrbi za projektiranje in išče kupce v Švici, Italiji, Nemčiji in Avstriji. Ponudbe je pridobila tudi že v Izraelu.

V obratu TSD izdelujejo ležaje že tri leta, v zadnjem času pa se njihova proizvodnja povečuje. Vse več je naročil za ležaje večjih dimenzij in posebnih izvedb. V zadnjih dveh mesecih so izdelali dvajset ležajev s premerom 900 mm za TAM-

Bus, poseben dosežek pa je izdelava petdelnega osnega ležaja s premerom 3000 mm za firmo Stooss v Švici (na sliki je obroč tega ležaja).

Po besedah **direktorja Senica** je povpraševanje po teh izdelkih vse večje. Če bodo dosegali roke in ustrezno kakovost, se bodo tovrstna naročila kmalu pomnožila. Seveda obrat za to proizvodnjo še ni povsem ustrezno opremljen. Potrebovali bi stroje za ravnanje in ozobljenje ter za induktivno kaljenje. Načrtujejo investicijo v vrednosti 250 000 DEM. Ker je v proizvodnji ležajev velika konkurenca, so svetovne cene teh izdelkov nizke. STO se zato želi usmeriti od enostavnih v proizvodnjo vse zahtevnejših vrst ležajev.

Da bodo znižali stroške proizvodnje, bodo izdelali tipske tehnologije za posamezna področja zahtevnosti in si prizadevali pridobiti kar največ serijskih naročil.

Vse fotovesti je pripravila Mojca Potočnik

ENERGETIKA

KDOR BO PRVI - BO MOČNEJŠI, BO PREŽIVEL

Pred osamosvojitvijo smo se obremenjevali predvsem z "razvojem", sedaj se moramo - kruto, toda resnično - ukvarjati s preživetjem.

Ob tem smo se v Železarni Ravne ukvarjali z obvladovanjem stroškov že od leta 1977 dalje, ko je bil uveden procesni računalnik - prvi v Sloveniji oziroma v Slovenskih železarnah.

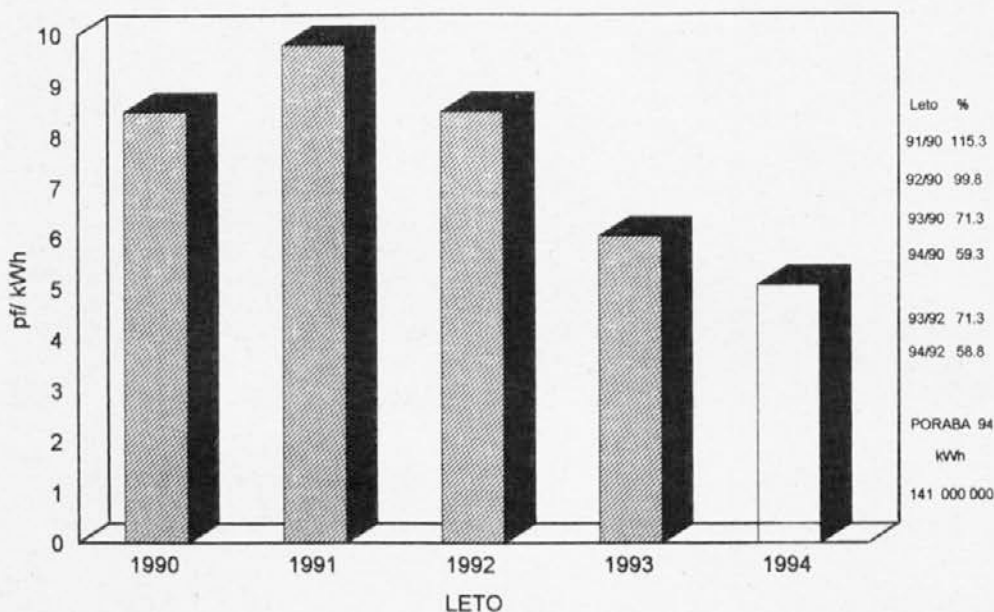
Tekma znotraj Slovenskih železarn se je torej izraziteje začela že leta 1977 in se nadaljevala ter traja še danes. Tako smo leta 1993 prvi prenehali obratovati s pečmi takrat, ko je električna energija najdražja, ter tako znižali stroške. Prav tako smo v letu 1993 prvi uvedli nov sistem za vodenje konice električne energije ter znižali stroške tudi s tem. Rezultat tega pa je, da imamo najnižje stroške za kWh električne energije znotraj Slovenskih železarn.

OBRATOVANJE V ČASU NAJNIŽJIH STROŠKOV

Zaradi nižje proizvodnje in nezasedenih zmogljivosti za 4-izmensko delo na proizvodnih agregatih se je

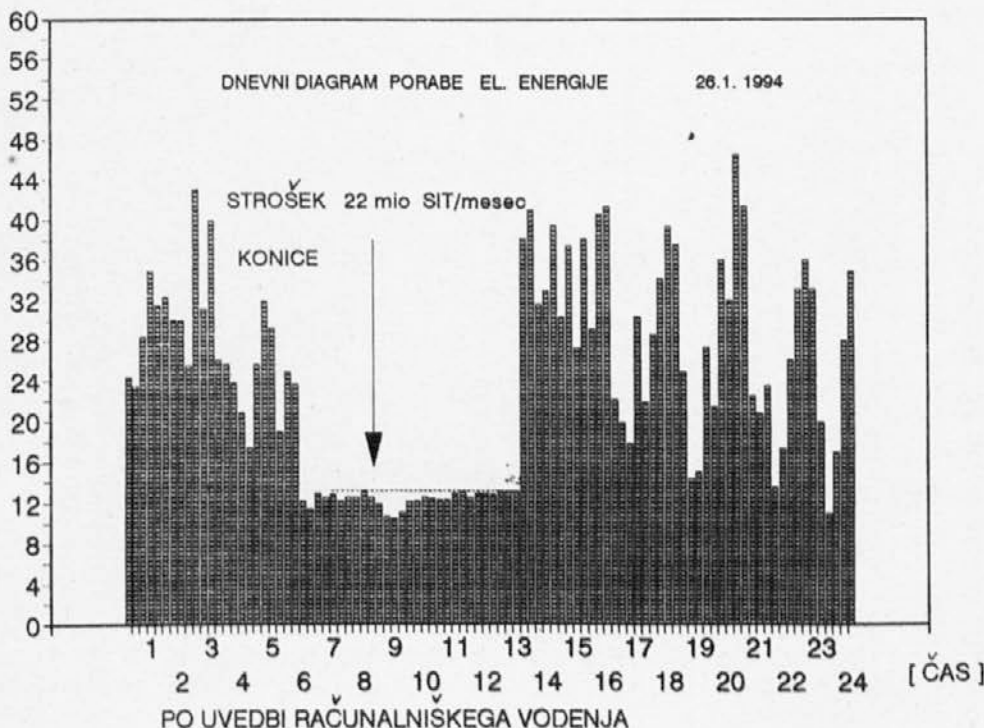
Gibarje stroškov za el. energijo

L. 94 - predvidena cena

[MW]

JANUAR 1994 10 093 000 kWh

bilo treba prilagoditi, tako da obratujemo takrat, ko so stroški za električno energijo najnižji. Tako smo se dogovorili, da v Metalu in Jeklovarni od začetka leta 1993 vse EOP in VF peči obratujejo izven časa najdražje energije, to je izven nastopa konice v elektroenergetskem sistemu. Tako so znižali stroške za kWh, ki se porabi v pečeh, za 55 % napram letu 1990, ko je bilo obratovanje neprekinjeno, kar znese približno 2,7 mio DEM v letu 1993. Primerjava z letom 1990 je možna zato, ker je veljal enak tarifni sistem kot sedaj, medtem ko je v letih 1991 in 1992 veljal poskusno drug tarifni sistem, in je bil strošek občutno višji.

V primeru, da bi obratovali s pečmi neprekinjeno tudi v času konice, bi se stroški kWh povečali za najmanj 150 odst. (4,8 mio DEM na leto), odvisno od dejanske porabe.

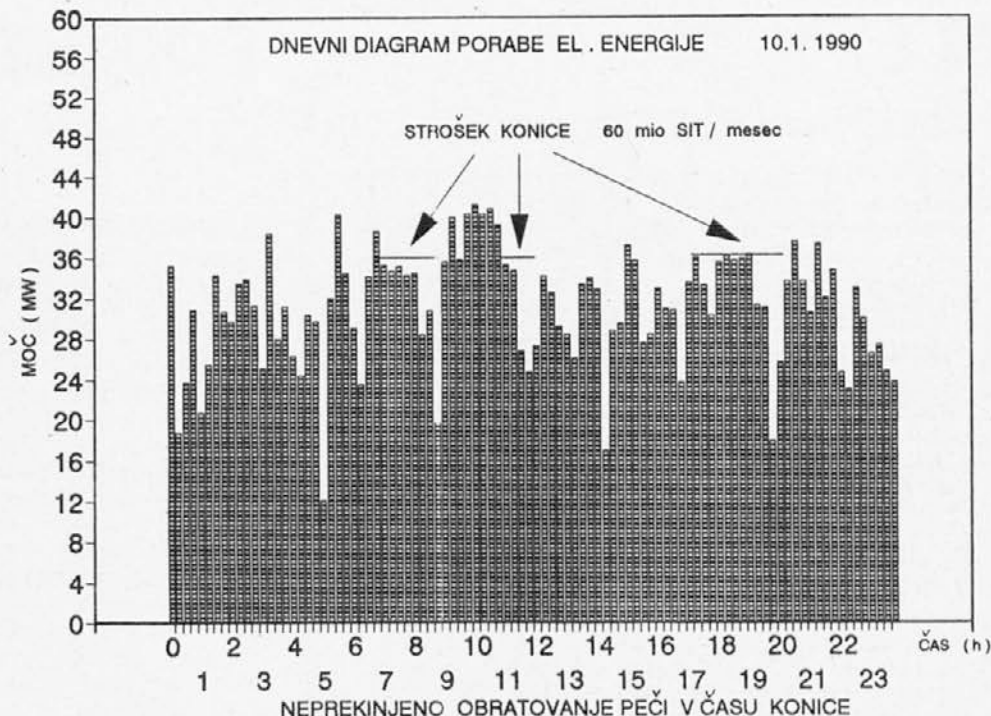
Z uvedbo sistema za uravnavanje enakomernega odjema - vodenja konice smo dosegli še nadaljnje znižanje stroškov na ostalem odjemu, tako da so se stroški v letu 1993 znižali skupno za 28 odst. ali za približno 3 mio DEM.

Za leto 1994 pa predvidevamo, da se bodo stroški za električno energijo znižali za 40 odst. ali za 4,8 mio DEM. V ugotovitvah niso upoštevane morebitne podražitve.

Obvladovanje stroškov na vseh področjih je pogoj konkurenčnosti na trgu oziroma pomeni preživetje tistih, ki bodo tako ravnali.

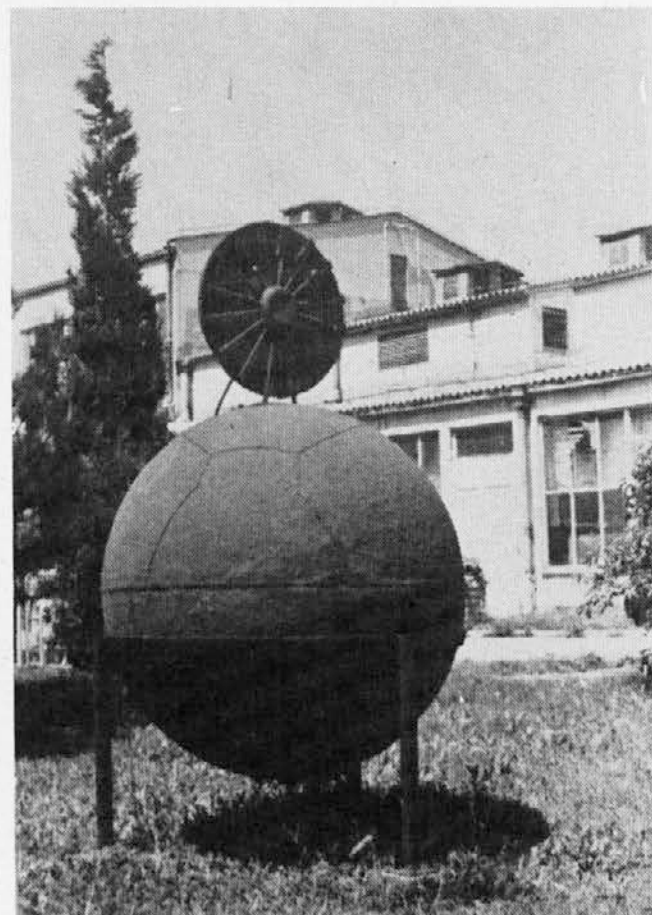
V Energetiki si prizadevamo za preživetje drugih, kajti tako bomo tudi sami preživeli.

Inž. Anton Bertalanč

OSKRBA Z ENERGIJO V FEBRUARJU 1994

V februarju je bila dobava in oskrba porabnikov z zemeljskim plinom omejena od 4.2. od 13. ure do 9.2. do 11. ure. V času omejitve porabe zemeljskega plina smo v omrežje mešanice ZPZ dodatno dali 30.567 kg propan-butana, v Energetiki pa smo na vročevodnih kotlih za nadomestitev ZP pokurili 287.635 kg mazuta in odpadnega olja.

Pred kisikarno

Mazuta smo nabavili v februarju 211.140 kg, ostalo pa smo rabili iz zaloge, tako da je bila zaloge mazuta konec meseca nič, plin butan-propan pa smo v celoti rabili iz zaloge, tako da ga je ostalo le še 6.688 kg.

Proizvodnja in oskrba s sekundarnimi energenti je bila v redu.

V februarju smo zbrali 109,1 m³ odpadne emulzije in iz nje pridobili s čiščenjem oz. cepljenjem 6.800 kg odpadnega olja za sežig. Skupno smo zbrali odpadnega olja 41.200 kg, in sicer 8.200 kg v Železarni Ravne in 33.000 kg pri zunanjih dobaviteljih.

Opravili smo vse načrtovane preventivne preglede na energetske omrežju in napravah in sproti odpravljali vse okvare in motnje.

Na podlagi naročil smo opravljali tudi dela za zunanje naročnike.

Pri ustanavljanju novih družb je prišlo tudi do zahtev, da se posamezna grelna telesa (radiatorji) odstranijo, npr. v pisarnah. To so posegi, ki bodo imeli dolgoročno negativne posledice za te objekte.

Inž. Ferdinand Kotnik

NOVA

ZASEBNA PODJETJA

1. **BIRO AKTA**, svetovanje in storitve, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 6606

Direktorica: Franja Fišer, dipl. iur.

Dejavnost: svetovanje in storitve

Število zaposlenih: 7

Obstaja od: 1.1.1994, prej Pravo.

2. **BIRO ZA VARNOST PRI DELU RAVNE**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 6320

Direktor: Mirko Vošner, dipl. inž.

Dejavnost: tehnično varstvo, varstvo pri delu, kontrola bolniškega reda, prva pomoč, ekologija

Število zaposlenih: 10

Obstaja od: 1.2.1994, prej Biro S.

3. **Podjetje za turistično, trgovsko in storitveno dejavnost JUMI**, d.o.o., Na Šancah 23, Ravne na Koroškem, tel. 23-092

Direktor: Mihael Jurak

Dejavnost: dostava in odprema pošilk, recepcija, fotokopiranje

Število zaposlenih: 5

Obstaja od: 1.2.1994, prej Komunikacije.

4. **SIRD**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 5605

Direktor: Vlado Hrnčič, dipl. inž.

Dejavnost: svetovanje za pripravo in realizacijo razvojnih strategij za kovinskopredelovalno, metalurško in lesno industrijo, vodenje projektov inovacije proizvodov (priprava investicijske dokumentacije), priprava programov za nova podjetja

Število zaposlenih: 11

Obstaja od: 13.7.1993, prej SRD oz. PII.

5. **Izobraževalni center SMERI**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 6701

Direktorica: Eleonora Gladež, dipl. psih.

Dejavnost: svetovanje in izobraževanje

Število zaposlenih: 3

Obstaja od: 1.2.1994, prej Izobraževanje oz. Kadri.

6. **MIRKO DRETNIK**, Ob Suhi 2, Ravne na Koroškem, s.p. (samostojni podjetnik), tel. 22-595

Dejavnost: kleparstvo in vodno inštalaterstvo

Število zaposlenih: 4

Obstaja od: 23.2. oz. 1.3.1994.

7. **ELTES**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 4210

Direktor: Jože Potočnik, inž.

Dejavnost: elektrovzdrževanje za jaki tok, predvsem za predelovalne obrate

Število zaposlenih: 20

Obstaja od: 1.3.1994, prej dve elektro delavnici v ETS.

8. **ELTROMING**, Proizvodno, storitveno in trgovsko podjetje, d.o.o., Zagrad 14, Prevalje, tel. 21-131, int. 4444

Direktor: Milan Krevh, dipl. inž.

Dejavnost: vzdrževanje in proizvodnja elektronskih naprav za obdelovalne stroje

Število zaposlenih: 8

Obstaja od: 1.3.1994, prej Oddelek elektronskih naprav v ETS.

9. **ELVIP** Ravne, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 4300

Direktor: Stanko Vrčkovnik, dipl. inž.

Dejavnost: elektromehanika (previjanje vseh vrst elektromehanskih naprav), elektromeritve, servisiranje klimatskih naprav, elektrooprema malih hidroelektrarn in cevni post

Število zaposlenih: 10

Obstaja od: 1.3.1994, prej Elektronavijalnica.

PODJETNIŠTVO

Upravni odbor Slovenskih železarn je konec oktobra 1993 objavil razpis za prodajo t.i. podjetij C. Na prodaj je bilo 16 servisnih podjetij, med njimi tudi ravenska: Poslovni servis, Zaščita, VIP, Translog in De profundis.

Na razpis se je prijavilo 30 interesentov (posamezniki, podjetja in občina), ki so bolj ali manj natančno opredelili kupnino in predvideno število zaposlenih oziroma presežnih delavcev v novem podjetju. Vsebinsko ponudb je objavil sindikat Neodvisnost, v javnosti pa je odmevala predvsem višina nekaterih ponujenih kupnin. Komisija za oceno ponudb (do dogovorjenega pogovora za Fužinar o reorganizaciji družb C z njenim članom in hkrati direktorjem za kadre ter pravne zadeve v SŽ Branetom Žerdonerjem žal ni prišlo) je od ponudnikov sicer zahtevala manjkajoče podatke, na koncu pa je UO SŽ predlagala, da naj najbolj resno obravnava le ponudbe za nakup De profundisa. Kot je znano, se je o prodaji te delniške družbe veliko govorilo, v tem trenutku pa je menda "odložena za nedoločen čas".

Lansko jesen in zimo je bilo aktualno tudi razmišljanje o odkupu podjetij z lastninskimi certifikati in listinami za neizplačani del plač. Možnost se je zdela tako verjetna, da so v nekaterih podjetjih opravili tudi ankete o

PODJETNIK

JE NACIONALNI HEROJ-

v Ameriki, kaj pa pri nas?

Podjetniška pot ni lahka. Zahteva tveganje, odrekanje, praviloma tudi neskončne ure dela. Zakaj se nekdo odloči, da bo postal podjetnik? Mnogi mislijo, da podjetnike privlači samo denar, da jih vleče profit. Toda raziskave kažejo, da denar ni globoka motivacija. Podjetniki ga jemljejo samo kot dokaz, da so uspeli, pravi motiv pa jim je pravzaprav sam uspeh. Gre za tisto: "Zmagal sem."

Od kod torej ta notranja sila, ki nas vodi v podjetništvo? Velikokrat gre za vzor iz družine, včasih za igro posebnih okoliščin, ki človeka izzovejo. Toda tem dejavnikom se morajo pridružiti še zunanje okoliščine. Ključnega pomena je, da ljudje - potencialni podjetniki - začutijo, da jih družba potrebuje in želi.

(Vir: Podjetnik, št. 2, 1994, str. 1)

V ŽELEZARNI

pripravljenosti zaposlenih za nakup podjetja oziroma za sodelovanje v interni razdelitvi delnic. (Podrobneje o tem v članku Čakajoč na ponudbe v 11. številki lanskega Informativnega fužinarja.) Pravni strokovnjaki so pripravili program za nakup družb C s certifikati in ga posredovali ustreznim resornim ministrstvom. Odgovor: Odkup z listinami za neizplačani del plač ni možen. Pravega navdušenja pa niso pokazali tudi ne za nakup s certifikati.

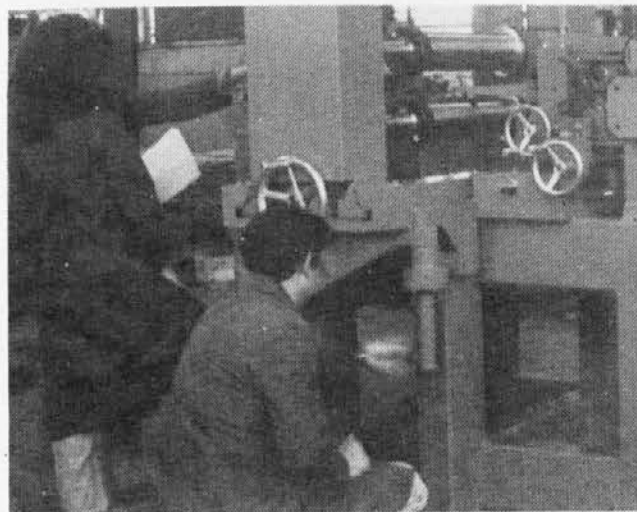
Zato je sedaj razplet usode servisnih podjetij, ki se je začel z razpisom za njihovo prodajo, naslednji: Iz Poslovnega servisa, Transloga, VIP in Zaščite so nastala nova, zasebna podjetja, ki imajo lahko leto dni v brezplačnem najemu osnovna sredstva, hkrati pa tudi predkupno pravico, ko bo prišlo do njihove prodaje. Za sklenitev ustreznih komercialnih pogodb pa mora poskrbeti vsak posamezni direktor in podjetje uspešno voditi.

Vsi, ki so že ustanovili podjetja, priznavajo, da ni bilo lahko. Tudi pogajanja o pogodbah o delu in izterjava prvih že zapadlih terjatev v razmerah finančne nediscipline je kisló jabolko, v katerega so morali zagristi novi podjetniki. Sedaj je še prehitro, da bi jih povprašali o njihovih izkušnjah, bomo pa to pozneje prav gotovo. Proizvodna železarska podjetja naj bi jim začetek poslovanja olajšala vsaj tako, da bi jih najela za opravljanje določenih storitev - seveda če so konkurenčni zunanji izvajalci (podobna razmerja med družbami A in C je predvidevala že koncernska pogodba). Dogaja pa se, da se vsi direktorji tega dogovora ne držijo, konkurenčna podjetja pa so pri pridobivanju posla zelo spretna, da ne rečemo neljalna.

Zbrali smo osnovne podatke o novih podjetjih. Za primerjavo pa še podatek, da so Poslovni servis, Zaščita, Translog in VIP decembra 1993. leta zaposlovali 678 delavcev, v privatnih podjetjih pa jih je delo našlo 369. Drugi so se zaposlili v proizvodnih podjetjih (175) ali pa so postali presežni delavci (134).

Kako pa bo z lastninjenjem proizvodnih (zlasti metalurških) podjetij? Predvideno je bilo za letos, sedaj pa je pomaknjeno v leto 1997.

A.Č.

10. **ANDREJ HERMAN**, Kotlje 1b, Ravne na Koroškem, s.p. (samostojni podjetnik), tel. 23-964

Dejavnost: antikorozijska zaščita, slikopleskarstvo

Število zaposlenih: 3

Obstaja od: 23.2.1994, prej Gradbeni oddelek v SGV.

11. **IKD**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Na Šancah 80, tel. 21-131, int. 4370, ali 20-526

Direktor: Franc Pušnik

Dejavnost: vulkanizerstvo, jermenarstvo

Število zaposlenih: 2

Obstaja od: 1.2.1994.

12. **KORING**, d.o.o., Zgornji kraj 4, Prevalje, tel. 21-131, int. 5838, ali 32-818

Direktor: Marjan Gerdej, dipl. inž.

Dejavnost: projektiranje in inženiring

Število zaposlenih: 1

Obstaja od: 1.2.1994

13. **SALUS**, d.o.o., Ob Meži 11, Mežica, tel. 21-131, int. 4619, ali 37-013

Direktor: Pavel Rek, dipl. inž.

Tehnični direktor: Jože Kaker, dipl. inž.

Dejavnost: inženiring, storitve, trgovina, izvoz - uvoz

Število zaposlenih: 11

Obstaja od: 1.2.1994, prej VIP - Splošna elektronika.

14. **SERPA**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 4440

Direktor: Mitja Laure, dipl. inž.

Dejavnost: vzdrževanje, strojna obdelava, proizvodnja rezervnih delov in drugih strojnih elementov, varjenje

Število zaposlenih: 104

Obstaja od: 1.2.1994

Opomba: mešano podjetje (7 fizičnih solastnikov z 51-odst. deležem in 2 pravni osebi - Metal, Noži - z 49-odst. deležem).

15. **TA-PO& TMD** Ravne, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 2818

Direktor: Stanislav Taks

Dejavnost: tesarsko - mizarska dela, izdelava embalaže, prodaja lesnih izdelkov, polizdelkov in surovin, montaža

Število zaposlenih: 17

Obstaja od: 1.2.1994, prej Mizarsko-tesarska delavnica v VIP.

16. **EKO** - eko inženiring, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 5424

Direktor: Joško Kert, inž.

Dejavnost: ekološke meritve (onesnaženost zraka, voda), recikliranje sekundarnih surovin, kemičnih izdelkov, ekološki inženiring

Število zaposlenih: 6

Obstaja od: 1.3.1994, prej Ekološko-tehnološki laboratorij Kemije Metala.

17. **VOGARD**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 20-090

Direktor: Bojan Krajnc, iur.

Dejavnost: varovanje oseb in premoženja, prevoz denarja in vrednostnih predmetov, čiščenje pisarn in drugih poslovnih prostorov, urejanje okolice.

Število zaposlenih: 76

Obstaja od: 1.4.1994, prej Zaščita Ravne, d.d.

18. **TRANSKOR**, d.o.o., Ravne na Koroškem, Koroška c. 14, tel. 21-131, int. 5474

Direktor: Damjan Berložnik, inž.

Dejavnost: promet, storitve, trgovina.

Število zaposlenih: 77 (okvirno št.).

Obstaja od: 1.4.1994, prej ŽR-Translog, d.d.

Opomba: Podjetja pod zaporedno številko od 1 do 5 so nastala iz Poslovnega servisa; tista od številke 6 do 15 iz VIP, 16. iz Metala, 17. iz Zaščite in 18. iz Transloga.

Izšla je knjiga SLOVENSKA JEKLA

V njej so zbrani in urejeni podatki in informacije o jeklih, litinah in specialnih zlitinah, ki jih izdelujemo v družbah Slovenskih železarn.

Namenov ali ciljev te knjige je več. Pomagala naj bi pri vključevanju Slovenije v evropsko standardizacijo, najprej na področju označevanja, saj sedaj nimamo enotnih slovenskih oznak jekel, ter pri prevzemanju evropskih

ali mednarodnih standardov za SIS - to je slovenskih standardov.

Omogoči naj tipizacijo jekel iz proizvodnega programa Slovenskih železarn. Pomagala naj bi pri promociji jekel, ki jih izdelujemo, kot tudi Slovenskih železarn v tujini oz. na novih trgih. Zaradi tega smo jo izdali v štirih jezikih, poleg slovenščine še v angleščini, nemščini in francoščini.

Knjiga bo pomagala pri povezovanju in usklajevanju med kupci in prodajalci naših jekel in izdelkov.

Nenazadnje pa bo knjiga približala jekla domačim uporabnikom, ki pogrešajo tovrstne informacije, zbrane na enem mestu, kar smo še posebej opazili po dobrem odzivu pri zbiranju prednaročil.

Knjiga je rezultat skupnega dela in truda skupine strokovnjakov firm SŽ z Raven, Jesenic in iz Štor.

Založile so jo Slovenske železarne, Sektor za razvoj, izdala pa Standardizacija in dokumentacija Ravne.

B.J.

ODMEV

NAPRAVA ZA KONTROLO MATERIALA ŽE V ČISTILNICI

V 3. št. Informativnega fužinarja smo opisali napravo za kontrolo materiala z magnetnim praškom, ki so jo izdelali v TSD po zamisli vodja defektoskopske kontrole. Kot odmev na to predstavitev smo dobili naslednji dopis iz Jeklolivarne.

Enaka naprava za kontrolo odlitkov, kot je opisana v Informativnem fužinarju št. 3, str.11, deluje v čistilnici Jeklolivarne že nekaj let. Za njeno postavitev je bil zadolžen Janez Cehner.

Na tej napravi je "dela" (kontrola peska, tekočine) tudi dipl. inž. Alojz Hudej. S postavitvijo "NOVE" naprave pa je sebi in sodelavcem olajšal delo tako, da jim je prihranil pot iz Radiografskega laboratorija v čistilnico.

Janez Cehner

Mnenje dipl. inž. Mirka Pikala:

"V prejšnji številki Fužinarja opisana naprava res ni tehnološka novost. Predstavili smo jo zato, da bi ljudje videli, kako se da iz starega materiala narediti nekaj koristnega. Prvo napravo te vrste je res izdelal Janez Cehner, in to po moji zamisli."

JEDILNICA V PNEVMATIKI PROSTOR ZA POSLOVNE GOSTE

Obiskovalci jedilnice v Pnevmatiki so se spraševali, kaj bodo tam postavili mizarji iz nekdanjega VIP. Kmalu smo videli rezultat njihovega dela: okrog mize je zrasla španska stena, ograda, ki omizje zakriva z dveh strani.

Na vprašanje, zakaj, pa je odgovoril vodja Družbene prehrane v De profundis Rudi Lesjak. Naša podjetja obiskujejo poslovni partnerji, ki pogosto ostanejo dlje časa, zato jim je treba ponuditi kosilo. Ker je kuhinja znotraj železarne (kuharice pa so se, mimogrede, poglobile tudi v prehranjevalne navade drugih narodov, npr. Irancev, in znajo pripraviti tudi hrano po njihovem okusu in željah), je seveda najbolj praktično, če gosti poobedujejo ali pomalicaajo kar v naših menzah. Le prostor je bilo treba nekoliko prirediti, saj se pogovori o poslih nadaljujejo tudi zunaj pisarn.

Tako je nastal prostor, ki ga vidite na fotografiji: bele lesene stene (projekt je vreden slabih 80 tisočakov), roza prti in cvetje na mizi ter slika na steni. Vse za

dobro počutje gostov in ponos gostiteljev. Vendar pa po izjavah zaposlenih in po opazovanju sodeč - v "menzi za goste" ni posebne gneče. Ne vemo, ali je De profundis svojo novo ponudbo preslabo predstavil podjetjem ali so znane gostilniške postojanke še vedno bolj vabeče, ali pa gre za kaj drugega. Vsekakor želimo dober tek vsem, ki jih bodo gostitelji povabili v jedilnico. Hkrati pa De profundisu predlagamo, da stori kaj za prijetno vzdušje v celotni jedilnici - npr. pogrne prte po vseh mizah ipd.

A.Č., foto: M.P.

KULTURA

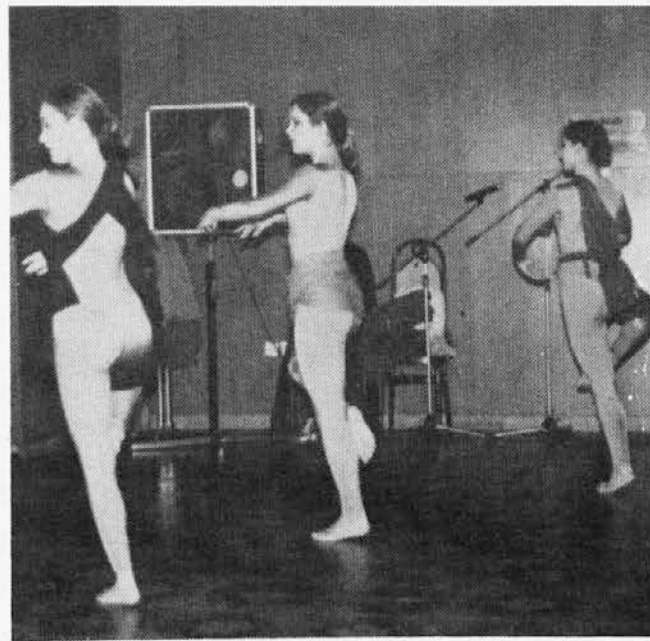
KULTURNA KRONIKA

4. marca je bil 5. koncert letošnje revije **Od Pliberka do Traberka** v Črni. Nastopili so: kvintet Ajda, oktet TRO Prevalje, mešana pevka zboru DU Prevalje in Srce iz Dobrle vasi ter moška zboru Gozdar iz Črne in Foltej Hartman iz Pliberka.

4. marca je gledališka skupina KUD Holmec na odru osnovne šole prvič uprizorila **komedijo Rudija Mlinarja Stava**. Igrali so jo še v številnih krajih

pavri, dekliški zbor Karantanija, Koroški oktet z Raven ter moška zboru Valentin Polanšek z Obirskega in Vres s Prevalj.

12. marca je bila v športni dvorani pri OŠ Prežihov Voranc na Ravnah sklepna prireditev 27. revije **Od Pliberka do Traberka**. Nastopilo je 17 zborov in manjših vokalnih skupin iz Podjune, Mežiške doline in Dravograda. Zbori so letos peli predvsem rožanske ljudske pesmi, katerih priredbe za mešane in moške zборе bodo organizatorji izdali v knjižni obliki, kakor so lani ziljske pesmi.

Plesna skupina Step

Mežiške, Mislinjske in Dravske doline, 28. marca tudi pred očmi selektorja ZKOS na Prevaljah. Ocenjevalec Bojan Marošević si je ta dan ogledal tudi predstavo na Lešah, kjer so prav tako igrali delo Rudija Mlinarja (priredbo črtice Prežihovega Voranca) Odputki.

6. marca je bil v Vogrčah pri Pliberku 6. koncert revije **Od Pliberka do Traberka**. V dvorani pri Florjanu so peli Šentanelski

Slavnostni govornik na prireditvi, ki se je je udeležilo lepo število obiskovalcev, je bil skladatelj Lojze Lebič, letošnji Prešernov nagrajenec.

19. marca so invalidi iz Koroške regije v Črnečah proslavili mednarodni dan invalidov. Na prireditvi v Domu starostnikov so predstavili zbornik spisov in risb, ki so jih prispevali učenci iz različnih krajev Slovenije. Zbornik z naslovom **Z nami živijo tudi in-**

validi je izdala Koordinacija društev invalidov Koroške regije v sodelovanju z Zvezo društev invalidov Slovenije, ki je s tem počastila 25-letnico delovanja.

Od 23. marca do 13. aprila je bila v avli Unionske dvorane v Mariboru razstava slik likovnih amaterjev iz severovzhodne Slovenije. Na njej so sodelovali trije predstavniki Društva koroških likovnikov: Leander Fužir in Anita Predikaka iz Črne ter Ivan Večko - Mattersdorfer z Raven.

25. marca je bila v Kulturnem domu na Ravnah abonmajnska predstava. Gledališka skupina Studia 90 je uprizorila igro Toneta Partljiča Na svidenje med

zvezdami.

26. in 27. marca so bile v vseh večjih krajih Mežiške doline proslave ob materinskem dnevu. V Črni so nastopili cerkveni mladinski pevski zbor, nonet Črnjanski pobi in gojenci Centra za usposabljanje, delo in varstvo, v Mežici cerkveni mladinski pevski zbor, recitatorji in učenci glasbene šole, na Prevaljah prav tako mladinski cerkveni zbor, mladi glasbeniki in recitatorji, na Ravnah pa župnijski mešani zbor ter recitatorji in učenci glasbene šole. Ob materinskem dnevu so se zbrale tudi članice Društva kmetič Prevalje. V Nami na Ravnah jim je Mitja Šipek zaigral Svetnečega Gašperja.

M.P.

NOVE KNJIGE V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI RAVNE

- Allison, J.: Vodni vrtovi. - Celovec : Mohorjeva založba, 1993
 Bahovec, Ž.: Sporazum o sodelovanju med Slovenijo in EGS. - Ljubljana : Center marketing, 1993
 Banič, B.: Zdrav otrok. - Ljubljana : Amalietti, 1992
 Beckett, K.A.: Fuksije. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1994. - (Moje vrtno rastline)
 Betetto, M.: Mala dermatovenerologija : z atlasom kožnih in spolno prenosljivih bolezni : priročnik za zdravnike in študente. - 3. povsem prenovljena izd. - Ljubljana : Mihelač, 1993
 Bohte, G.: Poslovati z Nemčijo. - Ljubljana : Center za mednarodno poslovanje in razvoj, 1993
 Cary, J.: Michael Jordan. - New York : Smithmark, 1992
 Dogša, T.: Verifikacija in validacija programske opreme. - Maribor : Tehniška fakulteta, 1993
 Doing business in Slovenia. - Ljubljana : Center for International Corporation and Development, 1993
 Good, E.P.: ___ In mulc si bo pomagal. - Radovljica : Regionalni izobraževalni center, 1993
 Jaušovec, N.: Naučiti se misliti. - Nova Gorica : Educa, 1994
 Joyce, D.: Cvetiče čebulnice. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1993. - (Moje vrtno rastline)
 Kramar, M.: Načrtovanje in priprava izobraževalno-vzgojnega procesa v šoli. - Nova Gorica : Educa, 1994
 Lipužič, B.: Izobraževalni trendi v Zahodni Evropi : pregled strukturnih sprememb v šolskih sistemih. - Nova Gorica : Educa, 1994
 Louth, A.: Izvori krščanskega mističnega izročila. - Ljubljana : Nova revija
 Malus, M.: Zapisano v zvezdah. - Ljubljana : Domus, 1993
 Navinšek, B.: Trde zaščitne prevleke : Uporaba trdih prevlek v industrijski proizvodnji. - Ljubljana : Institut Jožef Stefan, 1993
 Poberaj, T.: Pot do sreče in zdravja. - V Ljubljani : Prešernova družba, 1993
 Powell, M.: Učitelj ima nadzor. - Nova Gorica : Educa, 1994
 Revit katalog. Koroška. Projekt Mežiška dolina. - Ravne na Koroškem : Izvršni svet Skupščine občine, 1993
 Rozman, F.: Evangeljska harmonija. - Ljubljana : DZS, 1993
 Rozman, R.: Planiranje poslovanja podjetja. - Ljubljana : Gospodarski vestnik, 1993
 Sedej, I.: Ljubezen v stotih slikah. - V Ljubljani : Prešernova družba, 1993
 Tako smo živeli : življenjepisi koroških Slovencev. Knj 1. - Celovec : Krščanska kulturna zveza, 1993
 Urbančič, I.: Zaratustrovo izročilo. Pot k začetku zgodovine evropske biti. - Ljubljana : Slovenska matica, 1993
 Zavišek, D.: Ženske in duševno zdravje. - Ljubljana : Visoka šola za socialno delo, 1994
 Žibert, F.: Teorija javnih financ. - Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 1993

Izbor: Darja Molnar

ŠPORT

PLAVANJE

Plavalci Fužinarja so na ekipnem državnem prvenstvu za mlajše dečke in deklice v Trbovljah dosegli 8. mesto med štirinajstimi klubi. Tekmovanje je potekalo v dveh delih, in to 5. in 12. marca. Med najboljšimi posameznicami je bila Ravenčanka Tanja Kumprej, ki je petkrat zmagala, enkrat pa je bila tretja. V ekipi so nastopili še Maja Majerič, Uroš Praznik, Matjaž Kos, Dejan Guzej in Jure Seidl.

V Velenju je bilo 18. in 19. marca državno prvenstvo v mladinskih in kadetskimi kategorijah. Med kadeti se je od naših plavalcev izkazal Primož Abraham, ki je osvojil dva naslova državnega prvaka, in sicer na 100 in 200 m delfin, poleg tega pa si je priplaval še dve bronasti odličji. Matjaž Čepelnik in Anja Srebotnik sta osvojila drugo, tretje in četrto mesto, med mladinci pa je bil Grega Paternoster dvakrat peti in enkrat šesti.

Na državnem prvenstvu za starejše dečke in deklice, bilo je od 25. do 27. marca v Cerknem, je od mladih plavalcev in plavalk Fužinarja najboljše uvrstitve dosegla Tanja Merzdovnik. Naslov državne prvakinje v 25-metrskih bazenih si je priplavala v disciplini 100 m prsno. Poleg tega je osvojila še tri druga mesta in eno četrto, zlati medalji pa je osvojila še v štafeti 4 x 100 m mešano in 4 x 100 m prosto. Poleg Merzdovnikove so na omenjenem prvenstvu medalje osvojili še: Marko Šuler, Špela Fras in Lidija Breznikar, slednja je osvojila dve prvi mesti med mlajšimi deklicami v disciplini 100 in 200 m prsno.

ALPSKO SMUČANJE

Na državnem prvenstvu cicibanov, bilo je 6. marca na Sorški planini, sta zmagala Špela Bertonec iz Ljubljane in Žiga Puc z Jesenic. Uvrstitve mladih smučarjev Fužinarja: cicibani: 13. Miha Breznik, 17. Blaž Klančnik, 18. Sebastjan Karner; cicibanke: 14. Maša Černovšek, 21. Vanja Vranik in 26. Tina Erženičnik. Dan prej je bila na Pokljuki tekma cicibanov v veleslalomu za pokal Maxmarket. Od mladih koroških smučarjev je bil najbolje uvrščen Sašo Kotnik, ki je zmagal med letniki 1986. Izkazal se je tudi Vid Gjurin s četrtrim mestom med leto dni

starejšimi tekmovalci, medtem ko se je Barbara Rapnik uvrstila na 9. mesto med letniki 1986, njena sestra Jasna pa je bila 10. med letniki 1985.

ODBOJKA

Te dni potekajo zadnje tekme končnice državnega prvenstva v I. slovenski ligi. Odbojkarji ravskega Fužinarja, ki igrajo za uvrstitev od 5. do 10. mesta, so v prvih štirih kolih zmagali le enkrat. Drugič v letošnjem prvenstvu so bili na Ravnah boljši od odbojkarjev Topolišice, to pa sta bili doslej tudi edini zmagi, ki so ju dosegli mladi ig-

proti Dravinji iz Sl. Konjic, nato pa premagali v Kranju Triglav s 4:0 in doma Štajersko pivovarno s 3:1. V naslednjih treh kolih so igrali v Vevčah in Turnišču ter doma proti Gaju iz Kočevja.

Nogometaši Fužinarja so v drugi del prvenstva II. mariborske podzveze krenili šele 2. aprila. Pred tem so v zaostali tekmi iz jesenskega dela prvenstva igrali v Jakobu in zmagali s 5:0.

KEGLJANJE

Na državnem prvenstvu za mladince, ki je bilo 26. in 27. marca v Krškem in Trbovljah, je izredno lep uspeh dosegel tekmovalac Fužinarja Vojko Belaj, ki je osvojil 3. mesto. Izkazal se je z odličnim kegljanjem v Trbovljah, kjer je dosegel rezultat 907 kegljev.

Sredi marca se je končalo

PRIZNANJA ŠPORTNIKOM V OBČINI RAVNE

V hotelu Rimski vrelc v Kotljah je v petek, 25. marca, predsednik Športne zveze Ravne Jože Šater s sodelavci pripravil prisrčen sprejem za vse kategorizirane športnike v občini in njihove trenerje ter predstavnike klubov. Na sprejemu sta bila tudi predsednik IS občine Ravne dr. Matic Tasič in predsednik skupščine Adi Cigler, ki je v pozdravnem govoru čestital športnikom za dosežene uspehe. Skupno je bilo podeljenih kar 44 priznanj, med njimi osem, ki so jih dobili športniki državnega razreda. To so: alpinista Dani Vezovnik in Zala Žaže, alpski smučar Primož Pustoslemšek, smučar kombinatorec Erih Pečnik, smučarska tekačica Nataša

Nataša Lačen in Mitja Kunc prejemata priznanje

ralci trenerja Ivarnika. Kar precej tekem so izgubili tesno s 3:2, predvsem zaradi lastnih napak in neizkušenosti mlade ekipe.

S prvenstvom v 3. slovenski ligi pa je prav te dni končala druga ekipa Fužinarja, ki je osvojila zelo dobro 5. mesto.

NOGOMET

Ali bo nogometašem Korotana Suvela uspel prodor med prvligaše? Po 7 kolih spomladanskega dela prvenstva v II. slovenski ligi je seveda preuranjeno napovedovati, kateri dve enajsterici bosta ob koncu na vrhu lestvice. V prvih štirih kolih Prevaljčani niso povsem izpolnili načrtov. Trener Tone Tomažič se je nadejal, da bodo osvojili 7 točk, toda po nepričakovano visokem porazu v Veržeju s 5:1 proti Beltransu so v štirih tekmah zbrali le pet točk. V drugem kolu so namreč doma igrali le neodločeno 1:1

tekmovalci v občinski rekreacijski ligi, v kateri je letos nastopalo enajst šestčlanskih ekip. Zmagali so kegljači ekipe ŠTG, ki so nastopili v postavi: Jože, Ferdo, Nadi in Darko Lasnik, Tone in Jože Šuler, Jože Ras in Franja Gašper. Drugo mesto je osvojila ekipa Koraturja, tretje pa Ivarnik s Prevalji. Med posamezniki je prvo mesto med registriranimi kegljači osvojil Ivo Mlakar, med neregistriranimi pa Tone Šuler.

ATLETIKA

Na spomladanskem krosu za državno prvenstvo v Sl. Bistrici se je od atletov KAK Ravne najbolje uvrstila Veronika Zupanc, ki je v kategoriji starejših mladink v teku na 3000 m osvojila 2. mesto. Poleg nje si je bronasto medaljo v teku na 4000 m med mlajšimi mladinci pritekel še Andrej Repanšek, ostali naši atleti pa so dosegli slabše uvrstitve.

Lačen, plavalec Miha Hribernik ter atleta Uroš Verhovnik in Danilo Ošep.

Posebni nagradi sta prejela tudi najboljša športnika občine Ravne v letu 1993 - alpski smučar Mitja Kunc in smučarska tekačica Nataša Lačen, oba člana SK Nova opera iz Črne. Priznanja za najboljšo ekipo v občini tokrat prvič niso podelili.

Na sprejemu v Kotljah so bili tudi trije športniki oziroma športni delavci, ki so vsak po svoje pripomogli k predstavitvi Slovenije v svetu. Tako je Športna zveza podelila posebna priznanja: Petru Ozmeču, dobitniku Bloudkove plakete za delo v invalidskem športu, dr. Branetu Breznikarju, udeležencu triatlona na Havajih, in Jožetu Lečniku, mednarodnemu odbojgarskemu sodniku, ki je kot edini Slovenec izbran za sojenjce svetovne lige.

Ivo Mlakar

KADROVSKA GIBANJA

Marca je bilo v delniških družbah, naslednicah Železarne Ravne, zaposlenih 4033 delavcev, februarja pa 4104. V obeh seštevkih so vključeni tudi zaposleni iz SERPE, mešanega podjetja, ki je nastalo iz VIP. Stanje po družbah je bilo 24. marca 1994 naslednje:

Družba	Št. zaposlenih
METAL	1235
JEKLOLIVARNA	406
ARMATURE	198
STO	582
STROJI	520
NOŽI	192
ENERGETIKA	104
LOGISTIČNI CENTER	400
TRANSLOG	87
DE PROFUNDIS	90
ZAŠČITA	114
SERPA	105

FLUKTUACIJA SKLENITVE DELOVNEGA RAZMERJA

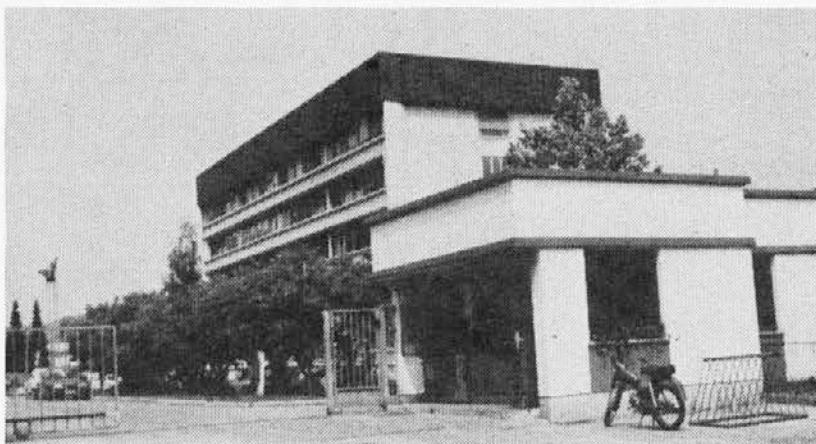
Družbe so zaposlile 27 delavcev. Iz TO so se vrnil 3 delavci (2 v STO in 1 v Metal). Zaposlitev za določen čas je v Jeklolivarni našlo 22 delavcev, ki so že bili prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje oziroma so bili razporejeni v Logistični center.

Metal je za določen čas zaposlil eno delavko, prav tako je za mesec dni STO zaposlil enega delavca, oba sta bila v LC oziroma na Zavodu za zaposlovanje.

PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

Strokovne službe so v tem mesecu iz delovnega razmerja odjavile 98 zaposlenih. Odpovedni rok je potekel 18 presežnim delavcem, 73 pa jih je odšlo z odpravnino (od tega 17 k drugemu delodajalcu, 56 pa se jih je samozaposlilo). 4 delavci so se invalidsko upokojili, 2 pripravnik sta končala staž, 1 delavec je odšel sporazumno.

(Po podatkih strokovne delavke pripravila A.Č.)

HIŠNI RED V UPRAVNI ZGRADBI IN NA OBMOČJU ŽELEZARNE

Direktorji ravenskih družb in koncerna Slovenske železarne so na sestanku 9.2.1994 predpisali naslednji "hišni red":

- Vsi, ki niso zaposleni v upravni zgradbi, morajo na delo oz. z dela prihajati oz. odhajati skozi glavne vhode in ne skozi upravno zgradbo.
- Podjetje JUMI bo zato glavni vhod v upravno zgradbo odprlo ob 6. uri in 30 minut, zadnji vhod v upravno zgradbo ob 7. uri in 10 minut, le tega pa bo zaklenilo ob 13. uri in 45 minut ter ponovno odklenilo ob 14. uri in 15 minut.
- Vsi zaposleni, ki vstopajo ali odhajajo iz upravne zgradbe oziroma drugih delov železarne med delovnim časom, si morajo priskrbeti dovolilnico. Tiste, ki je ne potrebujejo, bodo direktorji uvrstili na poseben seznam.
- Dovolilnice bo podjetje JUMI sortiralo in oddajalo v tajništva posameznih podjetij.
- Tudi nova podjetja, ki delujejo na območju železarne, morajo upoštevati dogovorjeni red.

ZAHVALE

Ob izgubi mame **Gabrijele Štor** se zahvaljujemo zdravstvenim delavcem Koroškega zdravstvenega doma Ravne in bolnice Slovenj Gradec za nego, prijateljstvo, sorodnikom in znancem za darovano cvetje in sveče in g. župniku za pogrebni obred.

Sin Stanko z družino

Ob boleči izgubi dragega brata in strica **Matija Nerada** se iskreno zahvaljujemo dr. Vodnikovi iz Zdravstvenega doma Ravne, g. župniku za lepe besede in pogrebni obred z mašo, ravenski godbi za odigrane žalostinke, vsem, ki ste darovali cvetje in sveče ter nam izrekli sožalje. Hvala vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu in ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Vsi njegovi

Dotrpela je naša draga mama **Vera Oder**. Hvala vsem, ki ste ji lajšali bolečine, še posebej zdravstvenemu osebju na Ravnah, v Slovenj Gradcu in dr. Šeguli v Topoliški. Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, Pihalnemu orkestru ravenskih železarjev za odigrane žalostine in vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu.

Vsi njeni

Ustanoviteljica Informativnega fužinarja je bila Železarna Ravne, sedaj pa izhaja za naslednja železarska podjetja: SŽ - Metal Ravne, d.o.o., SŽ Jeklolivarno Ravne, d.o.o., SŽ - STO Ravne, d.o.o., SŽ - Stroje Ravne, d.o.o., SŽ - Nože Ravne, d.o.o., SŽ - Armature Muta, in Energetika Ravne, d.o.o.
Izdaja Logistični center - Informiranje, d.o.o.
Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, novinarka in lektorica Mojca Potočnik, novinarka Irena Nagernik, tehnična urednica Jelka Jamšek.
Tel: 0602 21- 131, urednica int. 6305, tajništvo 6753, novinarki 6304.
Tisk: Grafika & Gerček Prevalje.
Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128- 92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

PREBRALI SMO ZA VAS

Podjetniška razpoznavnost

Korporativna identiteta ali podjetniška razpoznavnost je vse, kar podjetje počne, vse, kar izdeluje in prodaja, kar gradi, kar govori, piše, razglaša in razkazuje, in način, kako deluje, se pojavlja ter vede navzven in navznoter.

Podjetniška razpoznavnost je celota, sestavljena iz celostnega vedenja (navzven in navznoter), celostne podobe (celostna grafična podoba komunikacije s trgom) in celostnih fizičnih dokazov (stavbe, vozni park ipd.).

Dobri notranji odnosi, zgledno vedenje v podjetju se vedno odražajo tudi navzven, v odnosih s poslovnimi partnerji, kupci, predstavniki medijev in drugimi. Poskrbite za dobro ozračje, delovno moralo, želje po napredku!

Celostno grafično podobo podjetja predstavljajo sistem pojavljanja znaka in imena podjetja na najrazličnejših mestih (tiskovine, izdelki, embalaža, prevozna sredstva, stavbe ...), tržne komunikacije so najrazličnejša reklamna sporočila, publiciteta pa so razne brezplačne objave in prispevki v občilih, lobiranje, prisotnost na pomembnih prireditvah, sprejemih ipd.

Vsako podjetje ima svoj sedež, njegova proizvodnja poteka v določenih stavbah, okoli katerih so dvorišča, vrtovi, parkirišča in podobno. Ta so lahko zgledno urejena, v duhu podjetja, ali pa prepuščena naključnim urejevalcem, v najslabšem primeru zanemarjena.

Način, kako je urejeno, pa dela podjetje razpoznavno.

(Vir: A. Pompe: Zakaj takoj veste, da gre za Coca-Colo?, v: Podjetnik, št. 2, 1994, str. 44, 45)

Privatizacijski val

Privatizacija ni zgolj posebnost nekdanjih socialističnih držav, ampak poteka tudi v državah, ki imajo že dolgo kapitalistično tradicijo. V zahodnoevropskih državah na primer pričakujejo, da bodo do konca tisočletja prodali za 190 milijonov dolarjev delnic državnih podjetij. Tako veliko prodajo narekujejo predvsem primanjkljaji v posameznih državnih blagajnah, kar vpliva tudi na to, da so delnice na prodaj po sorazmerno ugodnih cenah.

(Vir: Državna podjetja - Privatizacijski val; v: Podjetnik, št. 2, 1994, str. 4)

PREDNOSTI IN SLABOSTI SLOVENSKEGA ORODJARSTVA

1. Nizka cena dela	1. Slaba medsebojna povezanost orodjarn
2. Znanje, inovativnost in izkušnost kadrov	2. Slaba marketinška kadrovska zasedba in sposobnost
3. Pridnost delavcev	3. Slaba organiziranost orodjarn
4. Tradicija	4. Tehnološka in računalniška zastarelost
5. Kvaliteta dela	5. Zanemarjeno specifično izobraževanje kadrov
6. Razpoložljive zmogljivosti	6. Slaba kakovost proizvodnje
7. Kvaliteta kadrov	7. Prevelika podrejenost matičnim firmam
8. Lasten izvor materiala	8. Nespoštovanje rokov
9. Širina strokovnega znanja (univerzalnost)	9. Slab pretok informacij
10. Natančnost	10. Slaba motiviranost kadrov
11. Znanje jezika	12. Nefleksibilnost
12. Evropska miselnost	13. Slaba celostna podoba
13. Ekonomska pravila	
14. Vztrajnost kadrov	

(Vir: B. Semolič: Preobrat za orodjarne; v: Podjetnik, št. 2, 1994, str. 23)